

## POVIJEST UTVRDE ČANJEVO

Na prostoru utvrde Čanjevo u bakrenom je dobu postojalo naselje čiji su stanovnici pripadali tzv. Retz - Gayarskoj kulturi i živjeli na području od Hrvatskog zagorja do zapadne Slavonije u razdoblju od 3400.-2500. g. pr. Krista.

Srednjovjekovna utvrda sagrađena je u 15. stoljeću kao burg obitelji Špirančić. U 16. stoljeću preuzima je obitelj Praškoci. Tijekom druge polovice 16. stoljeća preuređena je u vojnu utvrdu za potrebe nadziranja i čuvanja granice prema Osmanskom Carstvu te je u utvrdu smještena posada vojnika - haramija. Njihova je zadaća bila zaštita civilnog stanovništva i čuvanje granice u ovom dijelu Kalnika. Arheološki nalazi svjedoče kako je utvrda Čanjevo napuštena i srušena tek tijekom prve polovice 18. stoljeća.

Prva arheološka iskopavanja započela su 2003. godine zahvaljujući tadašnjem načelniku Općine Visoko, današnjem županu Varaždinske županije Anđelku Stričaku. Tijekom arheoloških istraživanja pronađeni su vrijedni nalazi iz različitih prapovijesnih razdoblja koji pripadaju lasinjskoj, vučedolskoj, Retz-Gayarskoj i vinkovačkoj kulturi te kasnom brončanom dobu - metalni noževi, pušćane kugle, novčići, dijelovi keramičkog posuda, pečnjaci. Posebno vrijedan i jedinstveni nalaz je pronađena brončana ruža vjetrova s osnovnim prikazom strana svijeta i smjerom vjetrova. Dio arheoloških nalaza nalazi se u izložbenoj postavi u školskoj knjižnici.



Skupina entuzijasta – mještana i stručnjaka angažiranih na obnovi utvrde, osnovala je udrugu “Praškocijeve haramije” po nekadašnjem vlasniku utvrde i njegovim vojnicima. Udruga se bavi istraživanjem i popularizacijom utvrde.



Zbog svoje izuzetne povijesne, kulturne i odgojno-obrazovne vrijednosti, utvrda Čanjevo vrijedan je lokalitet za razvoj škole u prirodi i organizaciju izvanučioničke nastave. Zanimljivosti poput rekreativnog pješaćenja, biciklizma, logorovanja, igara na otvorenom ili jednostavno šetnje na svježem zraku te predivnog pogleda, profilirat će utvrdu Čanjevo u vrijedno turističko odredište.



Izvori:

Luka Bekić(ur.): Utvrda Čanjevo. Istraživanja – Fort Čanjevo. Researches 2003-2007, Općina Visoko, 2008.  
[www.praškocijeveharamije.hr](http://www.praškocijeveharamije.hr)

<https://osvisoko.hr/>

<https://visoko.hr/>

\*Ovaj promidžbeni materijal izrađen je u sklopu projekta građanskog odgoja i obrazovanja „Utvrda Čanjevo -povratak u budućnost“, a financirala ga je Varaždinska županija. Letak je izradila UZ „Lipa“.

# UTVRDA ČANJEVO

## FORT CHANYO



Područje Kalnika imalo je važan strateški položaj zbog važnih cestovnih pravaca još iz rimskog doba. Na obroncima i vrhovima Kalnika izgrađeno je više utvrda koje su imale obrambenu važnost u obrani od turskih osvajanja. Jedna od značajnih utvrda je i utvrda Čanjevo smještena na jugozapadnim obroncima Kalničkog gorja u Općini Visoko. U dokumentima se utvrda Čanjevo spominje 1553. godine.



Svake godine u listopadu na utvrdi se održava manifestacija pod nazivom “Bitka za utvrdu Čanjevo” kojom se uprizoruje sukob visočkih haramija i osmanske vojske. Radi se o legendi koja se prenosi iz generacije u generaciju prema kojoj su branitelji utvrde - haramije obranili utvrdu od turskih napada i spasili mještane.

Općina Visoko i načelnik Dragutin Mateković nastavljaju obnovu i zaštitu utvrde i na taj način žele sačuvati ovaj vrijedan povijesni i kulturni lokalitet za sadašnje i buduće generacije, ali i pretvoriti ga u turistički atraktivno odredište.

Osnovna škola Visoko već dugi niz godina kroz izvannastavne aktivnosti i projekte nastoji educirati generacije učenika o vrijednosti ove kulturne baštine. Posebno u tome veliku ulogu ima Učenička zadruga “Lipa” i njezine sekcije. Ove godine projektni tim građanskog odgoja i obrazovanja, prema UPSHIFT metodologiji UNICEF-a, udružio je rad s Učeničkom zadrugom te su realizirali projekt pod nazivom “Utvrda Čanjevo – povratak u budućnost. Održano je niz edukacija u svim razredima koje su vodile članice projektnog tima. Arheolog, koji je od samih početaka radio na arheološkom lokalitetu i obnovi utvrde, Robert Ćimin upoznao je učenike s poviješću, ali i s putem revitalizacije utvrde od samih početaka do danas. U svrhu popularizacije utvrde, ne samo među učenicima i roditeljima, već i u široj zajednici lokalitet je snimljen 360° kamerom s više točaka snimanja na samim zidinama, kreiran je video te je dostupan na YouTube kanalu.

Uz utvrdu Čanjevo spominju se brojne legende. Članovi Učeničke zadruge “Lipa” ove godine svojim su radovima oživjeli legendu o zmaju kroz izradu različitih ukrasnih i uporabnih proizvoda inspiriranih ovom legendom kao i samom utvrdom.

Tako su nastale slike na platnu oslikane akrilnim bojama, podlošci za čaše, magneti inspirirani zmajem te prigodne keramičke šalice. Legendu o zmaju s utvrde Čanjevo prezentirat će na ovogodišnjoj XXIX. županijskoj smotri učeničkih zadruga Varaždinske županije u Varaždinu.



Niz edukacija učenika kao i izrađenih zanimljivih digitalnih sadržaja za učenike i odrasle sasvim sigurno doprinjet će popularizaciji utvrde Čanjevo i poštovanju vrijedne baštine.